

Propozycje fakultetów dla kierunków prowadzonych w Instytucie Filozofii 2016/17
Studia I stopnia
Semestr letni

Joanna **Bielecka-Prus** (Instytut Socjologii)

Socjologia kognitywna

KW, 30h, sem. letni

kierunek: **kognitywistyka**, studia I stopnia

F-FSK-K-L-1S

Zajęcia wprowadzą studentów w zagadnienia dotyczące związków między społeczeństwem a myśleniem. Omówione zostaną ogólne koncepcje tłumaczące, w jaki sposób czynniki społeczne i kulturowe wpływają na procesy poznawcze (m.in. Emila Durkheima, Eviatara Zerubavela, Arona Cicourela, Petera Bergera i Thomasa Luckmanna, Alfreda Schutza, Ervinga Goffmana), ale także szczegółowe zagadnienia związane z procesami myślowymi: społecznie konstruowanych klasyfikacji, identyfikacji, pamięci społecznej, symbolizacji oraz uwagi).

*

dr Dominika **Boroń** *The Lucifer Principle – violence is reality* (*Zasada Lucyfera – rzeczywistość jest przemocą*)

KW, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

The conversation course aiming to work on the "living text", combining the analyse of Howard Bloom's classic sociology hit *The Lucifer Principle* with improving students language skills. Dealing with the origins of violence and war in our culture, Bloom states that "evil is a by-product of nature's strategies for creation". While interpreting The Principle, students are apt to follow Blooms explanations of how our culture became the bloody and violent scenery, learn to see historical facts in a new perspective and radically change their view of the world. Reading Blooms clear and witty prose is a great opportunity to improve both understanding and using of the English language. Konwersatorium ma na celu pracę z „żywym” tekstem, łącząc analizę socjologicznego bestselleru Howarda Blooma „Zasada Lucyfera” z podnoszeniem umiejętności językowych studentów. Badając źródła przemocy i wojen w naszej kulturze, Bloom zauważa, że „zło jest produktem ubocznym naturalnej strategii reprodukcyjnej”. Łącząc, między innymi, osiągnięcia etologii, socjologii i psychoneuroimmunologii, kurs proponuje nowy sposób patrzenia na naszą cywilizację. Interpretując „Zasadę”, studenci śledzą historię naszej kultury, jako scenarii gwałtu i wojen, uczą się widzieć historyczne fakty w nowej perspektywie i mają możliwość radykalnej zmiany widzenia naszej cywilizacji. Przejrzysta i dowcipna proza Blooma stwarza świetną możliwość pracy zarówno nad rozumieniem jak i użyciem języka angielskiego w praktyce.

*

dr hab. Paweł **Bytniewski**

Kulturowa teoria widzenia

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FKTW-L-1S

Wykład poświęcony jest problematyce świadomości wzrokowej ukształtowanej w historii praktyk i teorii reprezentacji wizualnej. Swym zainteresowaniem obejmuje zarówno świadectwa doświadczeń artystycznych, refleksję filozoficzną, jak i naukowe dociekania dotyczące tytułowej kwestii. Znaczący poznawczo udział doświadczenia wzrokowego w ludzkiej wiedzy zawsze silnie kształtował nasz

stosunek do reprezentacji. W jaki sposób świadomość wzrokowa, historycznie kształtowana wokół tego doświadczenia, zmieniała się w czasie pod wpływem przemian w naukach, filozofii, w technikach reprezentacji wizualnej? W jaki sposób z kolei ukształtowana przez wiedzę świadomość wzrokowa urabiała doświadczenie w jego formach widzialności?

*

dr hab. Jacek **Gurczyński**

Matrix - maszyna problemowa

WY, 30h, sem. letni,

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FMMP-L-1S (drugi cykl)

Podczas wykładu zostaną omówione problemy filozoficzne i kognitywistyczne dla których inspiracją jest film *Matrix*.

*

dr hab. Jacek **Gurczyński**

Edycja grafiki - GIMP

LAB, 30h, sem. letni,

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FEG-L-1S (drugi cykl)

Ważnym składnikiem współczesnych publikacji (drukowanych, elektronicznych) są elementy graficzne; rozwój oprogramowania umożliwia obecnie stworzenie profesjonalnej oprawy graficznej publikowanych treści w dość łatwy sposób; edytor GIMP umożliwia tworzenie i edycję grafiki rastrowej; podczas wykonywania praktycznych projektów zajęcia mają na celu zapoznanie z możliwościami tego edytora; istotne jest to, że GIMP jest objęty licencją GNU General Public License, co oznacza, że jest programem całkowicie darmowym, a w wielu zastosowaniach nie ustępuje oprogramowaniu komercyjnemu.

*

dr hab. Marek **Hetmański**, prof. UMCS

Widzenie i rozumienie znaków i symboli w dziełach malarskich

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **kognitywistyka**, studia I stopnia

F-FWRZ-K-L-1S (drugi cykl)

Wykład jest poświęcony głównie aspektom kognitywnym malarstwa, w stopniu mniejszym dotyczy historii malarstwa europejskiego, którego wybrane dzieła są ilustracją głównego wątku wykładu. W szczególności omawiane są czynności poznawcze twórców obrazów (ich artystyczne widzenie świata) oraz aktywność ich odbiorców (patrzenie i rozumienie dzieła). Obraz malarski traktowany jest jako dzieło powstające na skutek wzajemnego oddziaływania obu typów czynności - widzenia i patrzenia. Omówione są materialne i formalne własności obrazu malarskiego, ale także innych form współczesnej sztuki przedstawieniowej. Akcent jest położony głównie na charakterystykę elementów wizualnych dzieła, w tym efektów mimetycznych, iluzorycznych czy koncepcyjnych.

*

prof. dr hab. Lesław **Hostyński**

Moralne zagrożenia współczesności

KW, 30 godz., sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FMZW-L-1S (drugi cykl)

Punktem wyjścia jest refleksja nad podstawowymi problemami aksjologicznymi (pojęcie wartości, status ontologiczny wartości, sposoby poznawania), a w szczególności nad fundamentalnymi wartościami moralnymi. Analizie poddany zostanie problem zła moralnego a także samobójstwa, eutanazji, kary śmierci, inżynierii genetycznej, etyki ekologicznej. Rozstrzygane będą zagadnienia dotyczące relacji zachodzących między moralnością i polityką a także prawem oraz obyczajami.

*

prof. dr hab. Janusz **Jusiak**

Muzyka jako forma myśli i ekspresji

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FMFM-L-1S

W ocenie zdecydowanej większości ludzi muzyka niesie ze sobą silny przekaz emotywny o znaczeniu przede wszystkim ekspresyjnym i witalnym, kształtującym specyficznie ludzkie postrzeganie świata. Czy jednak sztuka muzyczna to tylko (lub głównie) powodowane przez nią odczucia psychiczne, czy coś więcej? Czy można zasadnie utrzymywać, że kompozycje muzyczne wyrażają jakieś myśli bądź idee? Co bliżej znaczy wysuwane przez niektórych kompozytorów i wielu muzykologów twierdzenie, że ludzki umysł potrafi myśleć nie tylko pojęciowo, lecz także muzycznie? Wykład będzie poświęcony szczegółowemu rozpatrzeniu tych, i im podobnych, kwestii.

*

dr hab. Andrzej **Kapusta**

Filozofia jako terapia

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FFT-L-1S

Celem wykładu jest ukazanie natury dyscypliny określanej jako filozofia psychiatrii oraz ukazanie zagadnień w niej poruszanych, takich jak problem definicji zaburzeń psychicznych, ich klasyfikacji, natury doświadczenia chorobowego (podmiotowość, sprawczość, itp.) . Autor skoncentruje się na pytaniu o „terapeutyczną” funkcję filozofii i jej możliwe zastosowanie w psychiatrii i psychoterapii. Z jednej strony ukaże specyfikę filozoficznych narzędzi (podejście analityczne, fenomenologiczne, praktyka oparta na wartościach) w wyjaśnieniu natury samej psychopatologii i psychiatrii, z drugiej zaś ukaże wizję filozofii jako rodzaju terapii (praktyka filozoficzna, doradztwo filozoficzne). Punktem wyjścia dla rozważań będą analizy Karla Jaspersa, Antoniego Kępińskiego, Pierra Hadota, Ludwika Wittgensteina, Merleau-Pontego oraz współczesne dyskusje w obrębie filozofii psychiatrii (Fulford, Stangellini. Fuchs, Ratcliffe)

*

dr hab. Andrzej **Kapusta**

Kognitywistyka a psychoterapia

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **kognitywistyka**, studia I stopnia

F-FKP-K-L-1S

Wykład ma na celu przedstawienie różnych szkół i koncepcji psychoterapii w kontekście wyjaśnienia jej skuteczności i mechanizmów działania. Autor zaprezentuje szereg badań i koncepcji dotyczącej neurobiologicznych i psychospołecznych podstaw psychoterapii oraz roli czynników decydujących o

jej efektywności. U podstaw tych zagadnień pojawia się pytanie jak poznanie i afekt wpływają na zmianę ludzkiego zachowania.

*

mgr Aleksandra **Kołtun**

What for do we need universities today? On social functions of academia

KW, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

Zakres tematów (zarys):

1. Modele i rola uniwersytetów na przestrzeni wieków. Uniwersytet Humboldtowski i uniwersytet korporacyjny. „Kondycja ponowoczesna” uniwersytetu i wiedzy naukowej.
2. Nauka: autonomia i zaangażowanie.
3. Przemiany wiedzy we współczesnym świecie:
 - a. Przegląd koncepcji: Tryb 1 i Tryb 2 produkcji wiedzy, nauka postnormalna, modele partycypacyjne w nauce.
 - b. Nowe przestrzenie wytwarzania wiedzy: think tanki, fablabry, inkubatory innowacji, centra transferu technologii, citizen science.
4. Uniwersytet i wiedza akademicka a państwo.
 - a. Powstawanie współczesnego państwa a przemiany wiedzy: wiedza/władza i rządzenie.
 - b. Modele współdziałania/oddziaływania: evidence-based policy, trans-nauka, model ko-produkcji nauki i porządku społecznego.
 - c. Wiedza ekspercka a w zarządzaniu politykami publicznymi: kontrowersje naukowo-technologiczne.
5. Uniwersytet i wiedza akademicka a społeczeństwo.
 - a. Inteligencja i elity we współczesnym świecie.
 - b. Badania zaangażowane i działania z lokalnymi wspólnotami.
 - c. Performatywność nauk ekonomicznych.
6. Uniwersytet i wiedza akademicka a gospodarka.
 - a. Wiedza jako produkt, prywatyzacja wiedzy, koncepcja gospodarki opartej na wiedzy.
 - b. Pogranicza: sektor B+R, sektor kreatywny.

*

dr hab. Leszek **Kopciuch**, prof. UMCS

Wartości

WY, 30 godzin, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FWAR-L-1S

Wykład prezentuje najważniejsze teorie i spory prowadzone w zachodniej filozofii na temat wartości. W części pierwszej zostają omówione najważniejsze problemy systematyczne, takie jak: 1) sposób istnienia wartości; 2) absolutność i relatywność wartości; 3) różnorodność i hierarchie wartości; 4) sposób poznawania wartości. W części drugiej zostają przedstawione najbardziej znaczące, historyczne i współczesne stanowiska aksjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem dwudziestowiecznych i najnowszych stanowisk fenomenologicznych i analitycznych.

*

dr hab. Krzysztof **Kosior**, prof. UMCS, mgr Michał **Kasiarz** (doktorant)

O czym nie można mówić ... Filozofia a mistyka

WY+KW, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FFAM-L-1S

Tezę zamykającą *Traktat ...* L. Wittgensteina (7. *O czym nie można mówić, o tym trzeba milczeć*) poprzedza teza 6.552. *Jest zaiste coś niewyrażalnego. To się uwidacznia, jest tym, co mistyczne.* Zajęcia będą dotyczyły „tego, co się uwidacznia”, a co jest efektem niedyskursywnej aktywności umysłu oraz samej tej aktywności. W ich trakcie zostaną przywołane dwie znaczące tradycje: zachodnia - platońska i wschodnia – buddyjska. W przebiegu zajęć planuje się przeprowadzenie kilku (do 5) debat.

*

dr Andrzej **Kubić**

Znaczenie sceptycyzmu dla filozofii i kognitywistyki

KW, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FZSF-L-1S

Zajęcia będą miały charakter konwersatoryjny oparty na analizie i krytycznym badaniu klasycznych i współczesnych tekstów podejmujących problematykę sceptycyzmu. Omówione zostaną główne rodzaje sceptycyzmu: starożytny (pirroński i akademicki), nowożytny (kartezjański i hume'owski) oraz współczesny (hipoteza mózgow w naczyniu i sceptycyzm semantyczny „kripkensteina”) jak również najważniejsze strategie antysceptyczne: fallibilizm, eksternalizm, kontekstualizm i neopragmatyzm. Celem zajęć będzie kształtowanie praktycznych umiejętności krytycznej i racjonalnej dyskusji nad znaczeniem sceptycyzmu dla rozwoju filozofii i kognitywistyki.

*

dr hab. Urszula **Kusio** (Instytut Socjologii)

Dziecko w chrześcijańskiej Europie - przeszłość i teraźniejszość

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

F-FDCE-L-1S

I. Omówiona zostanie pozycja dziecka w trzech kulturach będących filarami chrześcijańskiej Europy:

- pozycja dziecka w judaizmie
- pozycja dziecka w filozofii greckiej
- prawa starożytnego Rzymu o dziecku.

II. Ojcowie kościoła o dziecku i dzieciństwie, ze szczególnym uwzględnieniem myśli św. Augustyna i św. Franciszka

Salezego.

III. Analiza tezy E. Badinter: kobiety nie są macierzyńskie z natury lecz kultury i jej społeczne konsekwencje.

IV. Dziecko jaką przedmiot wyzysku i manipulacji. Dziecko w systemach totalitarnych (casus P. Morozowa i Czerwonej Gwardii).

V. Manifest E. Key - wiek XX wiekiem dziecka - konteksty społeczne.

VI. Wychowawczy klaps i czarna pedagogika czyli usprawiedliwiona przemoc wobec dziecka.

To wiodące, acz nie jedyna zagadnienia, które byłyby podjęte na wykładzie.

*

dr Małgorzata **Kuśpit** (Instytut Psychologii)

Psychologia reklamy-wybrane zagadnienia

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **kreatywność społeczna**, studia I stopnia

Wykład jest przeznaczony w szczególności dla studentów kreatywności społecznej. Podczas zajęć studenci zapoznają się z psychologicznymi mechanizmami odbioru reklamy oraz regułami dotyczącymi konstrukcji komunikatu reklamowego pod kątem jego skuteczności oddziaływania na odbiorcę. Tematyka podejmowana podczas zajęć dotyczy zasad tworzenia i oddziaływania reklamy w oparciu o prawa spostrzegania, uwagę, procesy świadome i nieświadome, pamięć, niewerbalne elementy w reklamie i sposoby ich oddziaływania na odbiorcę, znaczenia emocji oraz motywacji w odbiorze reklamy.

*

dr Aleksandra **Lato** (zewn: Profesus)

Kreatywność w tutoring

KW, 30h, sem. letni

kierunek: **kreatywność społeczna**, studia I stopnia

F-FKT-KS-L-1S

Zajęcia mają charakter konwersatoryjno-warsztatowy i mają na celu przygotowanie studentów do podjęcia przyszłej pracy zawodowej w roli tutorów- indywidualnych opiekunów edukacyjnych. We współczesnym szkolnictwie wobec dynamicznie rozwijającej się edukacji spersonalizowanej zapotrzebowanie na prowadzenie tutoriali jest bardzo duże, a tutorów niewiele. Zajęcia mają na celu wyposażenie kursantów w praktyczne umiejętności prowadzenia tutoriali, tak, by po skończeniu studiów w sposób płynny studenci mogli wejść na rynek pracy, nawet w roli samodzielnego, samozatrudnionego edukatora. Warsztaty kreatywności w tutoring będą dobrym uzupełnieniem zajęć prowadzonych na kierunku „Kreatywność społeczna” (m.in. warsztatów kreatywności), ponieważ przygotowują studentów do wykorzystania kreatywnego myślenia w sposób praktyczny, w konkretnym sektorze: w oświacie. Studenci nabędą umiejętność kształcenia kreatywnego myślenia, poznają metody rozwijania i odkrywania potencjału intelektualnego oraz twórczego wśród podopiecznych-uczniów-klientów. Nabędą praktyczną umiejętność wykorzystywania kreatywności nie tylko w celach intelektualnych, twórczych, ale i w celach zarobkowych.

*

dr Monika **Malmon**

Aspekty życia społecznego i politycznego w czasach antycznych

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

Wykład ma na celu poszerzenie i ugruntowanie wiedzy z zakresu kultury, polityki i życia społecznego mieszkańców starożytnej Grecji. Przedstawia ewolucję struktur społecznych (przejście od systemu rodowego do miasta – państwa), która pozwoliła z biegiem lat na stworzenie demokracji w Atenach. Ukazuje zróżnicowany rozwój kulturalny i społeczny poszczególnych *polis* greckich, m.in. różnice między Spartą a Atenami. Zwraca uwagę na rozkwit życia artystycznego i kulturalnego Aten w V wieku przed Chrystusem. Wykład wskazuje na próby podejmowane przez filozofów celem rozwiązania problemów społecznych i politycznych.

*

dr Michał **Nowakowski** (Instytut Socjologii)

Spoleczne uwarunkowania i konsekwencje procesów demograficznych

WY+KW , 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

Tematyka: Fakultet jest połączeniem prezentacji danych demograficznych i omówienia społeczno-kulturowych przyczyn i skutków przemian ludnościowych. Przedmiot ma na celu zapoznanie

studentów z podstawami demografii, przebiegiem procesów demograficznych w Polsce, Europie i na świecie (urodzenia, zgony i migracje), podstawowych teorii demograficznych dotyczących przemian rodności, umieralności i migracji, społecznych i kulturowych uwarunkowań i konsekwencji współczesnych procesów demograficznych (przemian dotyczących struktury demograficznej społeczeństw, starzenia się populacji, struktury rodzin, migracji zagranicznych i wewnętrznych: urbanizacja/dezurbanizacja).

*

prof. dr hab. Włodzimierz **Piątkowski** (Instytut Socjologii)

Medycyna komplementarna i alternatywna w Polsce i Europie. Spory, kontrowersje, wyniki badań

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

Wykład jest próbą ukazania swoistego fenomenu społecznego podejmowania się leczenia przez ludzi nie mających wykształcenia medycznego. Zjawisko to jest przedmiotem systematycznych badań socjologicznych w wyniku których ustalono m.in. społeczne przyczyny zjawiska, zakres tego fenomenu, formy medycyny komplementarnej i alternatywnej, opisano relacje pomiędzy CAM a medycyną akademicką etc.

*

dr hab. Krzysztof **Polit**

Wybrane zagadnienia z bioetyki

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

*

dr Ewelina **Prażmo** (Instytut Anglistyki)

Embodiment and Cognitive Science

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **kognitywistyka**, studia I stopnia

The aim of the course is to familiarise students with the notion of embodiment in the field of cognitive science (Gibbs 2005). The concept will be presented from a number of perspectives including philosophical, psychological, and linguistic point of view; in other words, it is an attempt at an interdisciplinary approach to the study of embodiment. The issues discussed during this course include, but are not limited to: mind-and-body problem (Lakoff and Johnson 1999), understanding other minds (Przybysz 2014), subjectivity and intersubjectivity (Zlatev et al. 2008), subjectification (Langacker 2008), embodiment in cognition and language, conceptual metaphor and metonymy (Lakoff and Johnson 1980, Lakoff 1987), conceptual integration theory (Fauconnier and Turner 2002).

*

dr Elżbieta **Szul** (Instytut Socjologii)

Kształtowanie relacji z klientem

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

Przedmiotem wykładu są zagadnienia dotyczące kształtowania i utrzymywania relacji z klientem, modele i koncepcje budowania relacji z klientem, nowe typy związków klienta z firmą, negocjacje i rozwiązywanie trudnych sytuacji z klientem, zarządzanie wiedzą, emocjami, doświadczeniem i czasem klienta, budowanie satysfakcji i lojalności. Metody dydaktyczne jakie będą wykorzystywane na wykładzie to m. in.: warsztaty grupowe, analiza przypadków

*

dr hab. Marek **Szymański**

Kultura indyjska. Wprowadzenie

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

W ramach zajęć studenci zdobędą wiedzę na temat wybranych dziedzin kultury indyjskiej: języków, religii, filozofii, kultury społecznej, sztuki oraz architektury. Omawiane będą związki między różnymi dziedzinami kultury Indii. Studenci poznają specjalistyczną terminologię oraz interpretacje typowych wytworów studiowanej kultury. Odwołanie się do perspektywy historycznej będzie podporządkowane potrzebie zrozumienia kultury współczesnych Indii.

*

dr hab. Jolanta **Świderek**

Kultura humanistyczna, retoryka i kreatywność

WY, 30h, sem. letni

kierunek: **wszystkie**, studia I stopnia

Rozwój techniki (wideokonferencja, blog, skype, ...) i biznesu (marketing, finanse, ...) pokazuje, iż mówienie, występowanie publiczne, staje się równie ważne jak kreatywne, nastawione na własną interpretację, myślenie. Dla współczesnego człowieka retoryka nabiera coraz większego znaczenia – ważna jest bowiem umiejętność komunikatywnego i przekonującego przekazu własnych idei. Ważne jest nie tylko to, co ma się do powiedzenia, ale także sposób w jaki się generuje się własną myśl oraz sama technika przekazu. Zajęcia odróżniają mówienie publiczne od publicznego spierania się, tj. retorykę od erystyki. Kładąc nacisk na retorykę (sens i wiarygodność przekazu) pokazują, że dla przekonania słuchaczy ważne są przede wszystkim: znajomość odbiorcy, rozumienie kontekstu wypowiedzi oraz pewne uniwersalne, ponadczasowe zasady; pokazują w jaki sposób kultura humanistyczna pozwala poprawić sposób komunikowania.

*

dr Anna **Tychmanowicz** (Instytut Psychologii)

Kreatywne rozwiązywanie problemów

KW, 30h, sem. letni

kierunek: **kreatywność społeczna**, studia I stopnia

Celem zajęć jest kształtowanie i doskonalenie umiejętności niezbędnych w procesie kreatywnego rozwiązywania problemów. Studenci poznają uwarunkowania kreatywnego rozwiązywania problemów, a także stymulatory oraz inhibitory tego procesu. W czasie zajęć omówione zostaną etapy oraz sposoby twórczego myślenia i rozwiązywania problemów. Proponowane ćwiczenia pozwolą na poznanie oraz praktyczne zastosowanie umiejętności ułatwiających kreatywne podejście do podejmowanych zadań.

*